

บทบาททางวิชาการ ของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา
การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี

นายนิคม ทองพิทักษ์

002800

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
แผนกวิชาประถมศึกษา

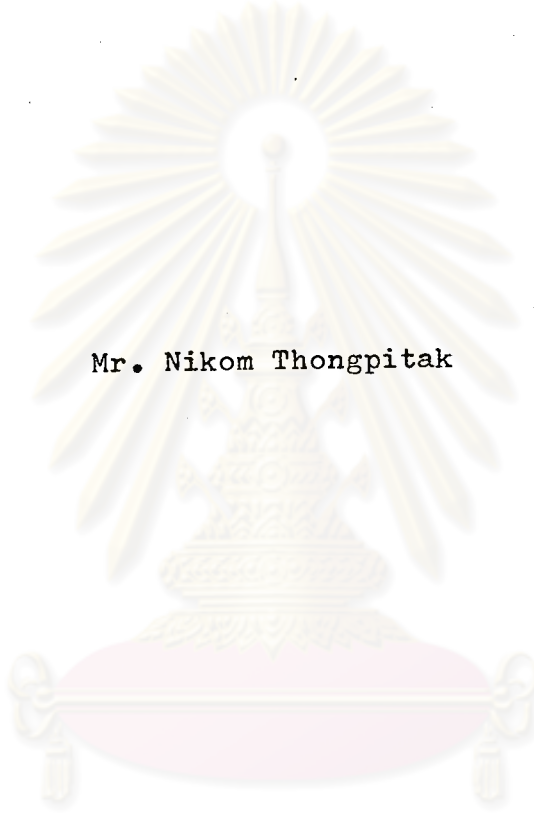
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2521

I15951352

25

ACADEMIC ROLES OF ELEMENTARY SCHOOL PRINCIPALS OF THE
UBON RATCHATHANI CHANGWAT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION

Mr. Nikom Thongpitak

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education

Graduate School
Chulalongkorn University

1978

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาททางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี

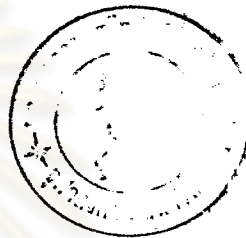
ชื่อ นิสิต นายนิคม ทองพิทักษ์

แผนกวิชา ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุมา สุนทรมาน

ปีการศึกษา 2521

บทคัดย่อ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารวิชาการ ครูใหญ่และครูที่มีบทบาททางวิชาการของครูใหญ่ และเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค ในการปฏิบัติงานวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2520

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้ประชากรคือผู้บริหารวิชาการและตัวอย่างประชากร คือครูใหญ่และครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2520 จำนวน 48, 200 และ 300 คน ตามลำดับ รวม 548 ฉบับ ได้รับ แบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 503 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.79 ส่วนนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) และเปรียบเทียบความแตกต่างของ - ความคิดเห็นโดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 กับทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็น ระหว่างกลุ่มโดยใช้ Studentized Range Statistics ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

ผลการวิจัย

1. ผู้บริหารวิชาการและครูเห็นวาทครูใหญ่ปฏิบัติงานหมวดหลักสูตรและวัสดุ - ประกอบหลักสูตรอยู่ในระดับน้อย ส่วนครูใหญ่เห็นวาทปฏิบัติงานหมวดน้อยอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผู้บริหารวิชาการ ครูใหญ่และครูมีความเห็นคล้ายคลึงกันว่าครูใหญ่ปฏิบัติงานหมวดการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

3. ผู้บริหารวิชาการ เห็นว่าครูใหญ่ปฏิบัติงานหมวดการวัดและการประเมินผล - การศึกษาอยู่ในระดับน้อย ส่วนครูใหญ่และครูเห็นว่าการปฏิบัติงานหมวดนี้อยู่ในระดับปานกลาง

4. ผู้บริหารวิชาการ ครูใหญ่และครูมีความเห็นคล้ายคลึงกันว่าครูใหญ่ปฏิบัติงานหมวดการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

5. ผู้บริหารวิชาการและครูเห็นว่าการปฏิบัติงานหมวดกิจกรรม - เสริมหลักสูตรอยู่ในระดับน้อย ส่วนครูใหญ่เห็นว่าการปฏิบัติงานหมวดนี้อยู่ในระดับปานกลาง

งานวิชาการที่ครูใหญ่ปฏิบัติมากไปหาน้อยคือ การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา การวัดและการประเมินผล การศึกษา กิจกรรมเสริมหลักสูตร และหลักสูตรและวัสดุประกอบหลักสูตร

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่มมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำ แสดงว่าความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มมีการกระจายน้อย นั่นคือ ภายในกลุ่มมีความคิดเห็นคล้ายคลึงกันและมีความคิดเห็นขัดแย้งกันน้อย

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่มในงาน - แต่ละหมวดดังกล่าวข้างต้น ได้ผลเหมือนกันคือ ครูใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างจากทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนผู้บริหารวิชาการกับครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

ในการปฏิบัติงานวิชาการของครูใหญ่มีปัญหาและอุปสรรคสำคัญเรียงตามลำดับคือ นักเรียนขาดแคลนอุปกรณ์การศึกษา โรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือ - สำหรับห้องสมุดหรือมุมหนังสือสำหรับนักเรียน ห้องเรียนไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน และครูไม่พอกับจำนวนห้องเรียน นักเรียนมีปัญหาทางครอบครัว และผู้ปกครองไม่เอาใจใส่ในการเรียนของนักเรียน

Thesis Title Academic roles of Elementary School Principals
of the Ubon Ratchathani Changwat Administrative
Organization

Name Mr. Nikom Thongpitak

Thesis Advisor Dr. Uma Sukonthaman

Department Elementary Education

Academic Year 1978

ABSTRACT

Purpose:

The purpose of this research was to investigate opinions of academic administrators, elementary school principals and teachers toward the academic roles of elementary school principals and also to study problems and difficulties underlying the academic performance of elementary school principals of the Ubon Ratchathani Changwat Administrative Organization, B.E. 2520.

Research Procedure:

Five hundred and forty-eight questionnaires were sent to 48 academic administrators, 200 elementary school principals and 300 teachers of the Ubon Ratchathani Changwat Administrative Organization, B.E. 2520. Five hundred and three questionnaires were returned, which was 91.79%. The data was analyzed by using mean (\bar{X}), standard deviation (S), one-way analysis of variance and studentized range statistics.

Major Findings:

1. Academic administrators and teachers have an opinion that principals work with curriculum and materials in a little amount, but according to the principals the work is moderately done.
2. All groups of respondents have the same point of view that principals work with learning and teaching program in a moderate amount.

3. Academic administrators have an opinion that principals work with educational measurement and evaluation in a little amount, but according to the principals and teachers the work is moderately done.

4. All groups of respondents have the same point of view that principals work with educational supervision in a moderate amount.

5. Academic administrators and teachers have an opinion that principals work with curricular activities in a little amount, but according to the principals the work is moderately done.

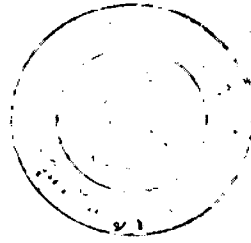
The principals' academic performance can be orderly arranged as learning and teaching program, educational supervision, educational measurement and evaluation, curricular activities and curriculum and materials.

All groups of respondents get low standard deviation which indicates that the distribution of their opinions is little. That is, the opinions within each group are similar.

In comparison, principals' opinions are different from the others. Academic administrators and teachers have the same point of view in all aspects.

The problems and difficulties of the principals' performance are ranked as follow: lack of instructional materials, no budget for supplying books for school library or students' book corner, inadequacy of rooms and teachers, students' family problems and inattention of their parents.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทัศนา แคมมณี ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อุทุมพร ทองอุไทย อาจารย์ที่ปรึกษาคณะสถิติ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อุมมา สุกนธมาน อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยได้กรุณาแนะนำ ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ มูลนิธิโรงเรียนวัดศรีอรุณรัตนาราม ได้สนับสนุนการศึกษาของบุคคลากรในโรงเรียนโดยได้มอบทุนสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นจำนวน 3,500 บาท ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ส่วนการศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานีที่ให้ความสะดวกในการรวบรวมข้อมูลบางอย่าง ขอขอบคุณหัวหน้าหมวดการศึกษาทุกอำเภอในจังหวัดอุบลราชธานีที่ได้กรุณาส่งแบบสอบถามให้ตัวอย่างประชากร และขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คุณชูชาติ ทวีพยมมาก คุณบุญรอด บุญเหลือ คุณประพนธ์ จันทน์รักษ คุณระพีพันธุ์ โพธิ์ศรี คุณสมชาย เจริญศิริสุทธิกุล และคุณสมศักดิ์ เจริญสุข ที่ได้ช่วยเหลือผู้วิจัยเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งขอขอบคุณ คุณณภาพร ทองพิทักษ์ ที่ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือในการวิจัยครั้งนี้ด้วยดีตลอดมา และขอขอบคุณ คุณเกษมา ทองพิทักษ์ ผู้เป็นกำลังใจอันสำคัญยิ่งในการทำงาน

ความดีอันจะพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอน้อมบูชาแด่ดวงวิญญาณของ "พ่อ" และโรงเรียนวัดบ้านคำสมิง ตำบลสว่าง อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ที่ให้การศึกษารื้อฟื้นตนแก่ผู้วิจัย

นิคม ทองพิทักษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายในการวิจัย	8
สมมุติฐานของการวิจัย	9
ขอบเขตของการวิจัย	9
ข้อตกลงเบื้องต้น	9
ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย	10
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	10
วิธีดำเนินการวิจัย	10
คำจำกัดความ	11
2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	13
การบริหารโรงเรียน	13
การบริหารงานวิชาการ	14
หน้าที่และความรับผิดชอบของครูใหญ่เกี่ยวกับงานวิชาการ	15
หลักสูตรและวัสดุประกอบหลักสูตร	19
การจัดการเรียนการสอน	21
งานบริการสื่อการสอน	21
การวัดและการประเมินผลการศึกษา	22

บทที่	ญ หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล	24
การนิเทศการศึกษา	24
ความมุ่งหมายในการนิเทศการศึกษา	27
หลักการนิเทศการศึกษา	28
กิจกรรมเสริมหลักสูตร	28
ประโยชน์ของกิจกรรมเสริมหลักสูตร	30
ประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตร	31
ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
3. วิธีดำเนินการวิจัย	38
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ	74
บรรณานุกรม	82
ภาคผนวก	90
ประวัติผู้เขียน	104

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. ประชากรและตัวอย่างประชากร	42
2. แสดงจำนวนแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ได้รับคืน	43
3. ประชากรและตัวอย่างประชากรจำแนกตามอายุ	48
4. ประชากรและตัวอย่างประชากรจำแนกตามอายุราชการ	49
5. ประชากรและตัวอย่างประชากรจำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่ง	50
6. ประชากรและตัวอย่างประชากรจำแนกตามวุฒิครู	51
7. บทบาทของครูใหญ่หมวดหลักสูตรและวัสดุประกอบหลักสูตร	52
8. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของความคิดเห็น ที่มีต่อบทบาทของครูใหญ่หมวดหลักสูตรและวัสดุประกอบหลักสูตร ..	54
9. แสดงค่า Studentized Range Statistics ของความคิดเห็น ที่มีต่อบทบาทของครูใหญ่หมวดหลักสูตรและวัสดุประกอบหลักสูตรของ <u>ผู้ตอบแบบสอบถาม</u> ทั้ง 3 กลุ่ม	55
10. บทบาทของครูใหญ่หมวดการจัดการเรียนการสอน	56
11. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของความคิดเห็น ที่มีต่อบทบาทของครูใหญ่หมวดการจัดการเรียนการสอน	59
12. แสดงค่า Studentized Range Statistics ของความคิดเห็น ที่มีต่อบทบาทของครูใหญ่หมวดการจัดการเรียนการสอนของ <u>ผู้ตอบแบบ</u> <u>สอบถาม</u> ทั้ง 3 กลุ่ม	59
13. บทบาทของครูใหญ่หมวดการวัดและการประเมินผลการศึกษา	60

ตารางที่

14. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของความคิดเห็น
ที่มีต่อบทบาทของครูใหญ่หมวดการวัดและการประเมินผลการศึกษา .. 63

15. แสดงค่า Studentized Range Statistics ของความคิดเห็น
ที่มีต่อบทบาทของครูใหญ่หมวดการวัดและการประเมินผลการศึกษาของ
ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่ม 63

16. บทบาทของครูใหญ่หมวดการนิเทศการศึกษา 64

17. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของความคิดเห็น
ที่มีต่อบทบาทของครูใหญ่หมวดการนิเทศการศึกษา 67

18. แสดงค่า Studentized Range Statistics ของความคิดเห็น
ที่มีต่อบทบาทของครูใหญ่หมวดการนิเทศการศึกษาของผู้ตอบแบบ
สอบถามทั้ง 3 กลุ่ม 67

19. บทบาทของครูใหญ่หมวดกิจกรรมเสริมหลักสูตร 68

20. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของความคิดเห็น
ที่มีต่อบทบาทของครูใหญ่หมวดกิจกรรมเสริมหลักสูตร 71

21. แสดงค่า Studentized Range Statistics ของความคิดเห็น
ที่มีต่อบทบาทของครูใหญ่หมวดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของผู้ตอบแบบ-
สอบถามทั้ง 3 กลุ่ม 71

22. แสดงผลการจัดอันดับความสำคัญของปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการ -
ปฏิบัติงานวิชาการของครูใหญ่ 72